

2023 metų Bibliotekos veiklos kronika

- Sausis**
- Sausio 4 d. paskelbta virtuali paroda „Lietuvių liaudies dainų gerbėjas: Kristijonui Barčui – 190“, skirta Prūsijos Lietuvos tautosakininko Kristijono Barčo gimimo metinėms.
- Sausio 8 – vasario 24 d. veikė paroda „Vilniaus cechai XV–XIX a. dokumentuose“, skirta Vilniaus miesto įkūrimo 700-osioms metinėms. Vasario 8 d. vyko parodos atidarymas-pokalbis apie Vilniaus mieste veikusius cechus bei jų reikšmę sostinės raidai. Jos pagrindu parengta ir virtuali paroda.
- Sausio 10 d. vyko politologo Mariaus Kundroto knygos „Putinizmas: ideologinė charakteristika“ sutiktuvės.
- Sausio 10 d. Bažnytinio paveldo muziejuje dr. Gita Drungilienė dalyvavo knygos „Šv. Dominykas ir Šv. Hiacintas Lietuvoje: aštuoni atminties šimtmečiai“ pristatyme.
- Sausio 16 – vasario 28 d. veikė menininko iš Kyjivo Andrejaus Iljinskio keramikos ir grafikos darbų paroda „Pabėgėlės“.
- Sausio 17 d. vyko istoriko dr. Algimanto Kasparavičiaus paskaita „Lietuvių politinė-diplomatinė kova dėl Klaipėdos 1919–1923–1939 metais: pergalės ir šešėliai“.
- Sausio 19 d. vyko vieša neurologės dr. Eglės Sakalauskaitės-Juodeikienės paskaita „Iš akių, nosies, ausų ir burnos veržiasi kraujas: operacinis nervų ligų gydymas Vilniuje XIX a. pirmoje pusėje“.
- Sausio 25 d. Nacionaliniame muziejuje LDK valdovų rūmuose dr. Sigitas Narbutas skaitė paskaitą apie Gedimino laiškus.
- Vasaris**
- Vasario 1 – kovo 16 d. Tado Vrublevskio skaitykloje veikė paroda „Klaipėdos spaustuvės ir spaustuvininkai, XIX–XX a. pr.“, skirta Klaipėdos prijungimo prie Lietuvos 100-mečiui paminėti.
- Vasario 6 d. veikė 2022 metais konservuotų ir restauruotų dokumentų paroda.
- Vasario 8 d. Balstogėje, Lukašo Gurnickio bibliotekoje, dr. Sigitas Narbutas pristatė studiją „Ankstyviausieji Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos leidiniai“.
- Vasario 20 – gegužės 11 d. Gamtos tyrimų centre veikė paroda „XX amžiaus Vilniaus miesto vaizdai iš Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos fondų“, skirta Vilniaus miesto įkūrimo 700-osioms metinėms.
- Vasario 22 d. vyko istoriko Virgilijaus Pugačiausko vieša paskaita „Vilniaus cechai XIX a.: profesinės korporacijos saulėlydis“.
- Vasario 23–26 d. Biblioteka dalyvavo 23-ojoje tarptautinėje Vilniaus knygų mugėje. Dr. Sigitas Narbutas ir dr. Alma Braziūnienė dalyvavo Inesos Pleskačevskajos knygos „Istoriniai pasivaikščiojimai su Pranciškumi Skorina“, dr. Sigitas Narbutas – knygos „Gedimino laišakai“, dr. Rima Cicėnienė – leidinio „Al-Kitaab“ anglų kalba ir Jolantos Širkaitės knygos „Janina ir Vladislovas Umiastovskiai“ pristatymuose.

- Kovas** Kovo 3 d. vyko dr. Justinos Sipavičiūtės paskaita „Vilniaus cechai XV–XIX a. dokumentuose“.
- Kovo 9 d. vyko istoriko dr. Mindaugo Klovo paskaita „Daugiatautis Vilnius, praskleidus XVII a. Šv. Jono Krikštytojo bažnyčios metrikų knygą“.
- Kovo 15 d. vyko vieša neurobiologo prof. habil. dr. Osvaldo Rukšeno paskaita „Senstančios smegenys“.
- Kovo 16 – balandžio 26 d. veikė paroda „Išnykusios Vilniaus bažnyčios“.
- Kovo 22 d. Vilniaus universiteto bibliotekoje vykusioje tarptautinėje mokslinėje konferencijoje „Akademiniš Vilnius: tezių kultūra XVI–XVIII a.“ pranešimus skaitė Violeta Radvilienė („*Qui estis et unde venistis*: publice disputant Lituani et Samogita. *Kas esate ir iš kur atsiradote*: viešai svarsto lietuvius ir žemaitis“) ir dr. Giedrė Miknienė („Lietuvos disertacijos – reikšmingas mokslo istorijos šaltinis: bibliografijos rodyklių rengimo patirtis“).
- Kovo 22 d. vyko parodos „Laisvės keliu“, skirtos vienam iš Baltarusijos rezistencijos vadų Mikalojui Statkevičiui, atidarymas.
- Kovo 28 d. vyko kultūros istoriko Eimanto Gudo knygos „Mėlynas kraujas“ pristatymas.
- Kovo 28 d. paskelbta virtuali paroda „Literatūrinės klajonės: iš archyvinio kūrybinio Zigmo Kuzmickio palikimo“, skirta kalbininko, vertėjo, leidėjo, kultūros pedagogo Zigmo Kuzmickio 125-osioms metinėms.
- Balandis** Balandžio 5 d. dr. Rima Cicėnienė dalyvavo Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje vykusioje diskusijoje „Theatrum Libri: moksliniai tyrimai Lietuvos atminties institucijose“ ir mokslinių straipsnių rinkinio „Theatrum Libri: Book Printing, Reading and Dissemination in Early Modern Europe“ pristatymo renginyje.
- Gegužė** Gegužės 3 – birželio 28 d. veikė mažoji paroda „Vilna Litvaniae metropolis: panoraminio Vilniaus plano (1581) sekiniai“.
- Gegužės 3 – birželio 28 d. veikė paroda „Felicitijos Bortkevičienės epistolinis palikimas Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekoje“, skirta vienos žymiausių lietuvių tautinio atgimimo veikėjos, politikės ir leidėjos Felicitijos Bortkevičienės 150-osioms gimimo metinėms. Jos pagrindu parengta ir virtuali paroda.
- Gegužės 8 d. paskelbta virtuali paroda „Viltimi širdy gyvensiu... Danutei Petkevičiūtei-Labanauskienei – 90“.
- Gegužės 11 d. vyko vieša prof. Andriaus Vaišnio paskaita apie Felicitijos Bortkevičienės visuomeninę ir politinę veiklą.
- Gegužės 11–12 d. Portugalijoje vykusiame III Tarptautiniame kongrese „Paleografija ir diplomatika“ dr. Justina Sipavičiūtė skaitė pranešimą „Antspaudų ir spaudų klastojimas Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje XVI–XVIII amžiuje“.
- Gegužės 12–14 d. Danijoje, Roskildėje, vykusioje 12-ojoje tarptautinėje Šiaurės šalių heraldikos konferencijoje „Heraldika bažnyčioje – bažnyčia heraldikoje“ dr. Justina Sipavičiūtė skaitė pranešimą „XVI amžiaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės vyskupų antspaudų heraldika“.
- Gegužės 15 d. vyko atminimo popietė, skirta ilgametės Bibliotekos darbuotojos Danutės Petkevičiūtės-Labanauskienės mirties metinėms.

Gegužės 18–30 d. Vilniaus universiteto Chemijos ir geomokslų fakultete veikė LMA Vrublevskių bibliotekos parengta paroda „Geologinės kartografijos pradininkui Lietuvoje, kunigaikščiui geologui Antanui Karoliui Giedraičiui – 175“. Birželio 23 – liepos 10 d. paroda eksponuota Gamtos tyrimų centre, rugpjūčio 1 – rugsėjo 30 d. – Molėtų krašto muziejaus padalinyje Videniškių vienuolyno muziejuje, spalio 2 – lapkričio 6 d. – Molėtų r. savivaldybės viešosios bibliotekos filiale Videniškių bibliotekoje.

Gegužės 19 d. Vilniaus universitete vyko mokslo istorijos ir filosofijos konferencija „Scientia et historia“; viena iš jos organizatorių – LMA Vrublevskių biblioteka. Gegužės 23–26 d. Vilniuje vykusioje 13-ojoje tarptautinėje chemijos istorijos konferencijoje (IHC2023), kurios viena iš organizatorių buvo LMA Vrublevskių biblioteka, dr. Birutė Railienė parengė stendinę pranešimą „Chemijos istorijos relikvai Vilniaus senamiestyje“, taip pat pirmininkavo konferencijos organizaciniam komitetui.

Birželis Birželio 7 d. vyko vieša antropologės dr. Kristinos Jonutytės paskaita „Buriatų budizmas šiandien: religijos, etniškumas, identitetas“.

Birželio 12–14 d. Lisabonoje vykusiame tarptautiniame simpoziume „*Circa missiones*: jėzuitų misijos supratimas per amžius“ Agnė Zemkajutė skaitė pranešimą „Pirmosios jėzuitų knygos lietuvių kalba ir jų įtaka Katalikų bažnyčiai Lietuvoje“.

Birželio 13 d. vyko susitikimas su Latvijos universiteto Akademinės bibliotekos direktore Venta Kocere, vykdomuoju direktoriumi Janiu Ezeru ir Tarpkultūrinio dialogo centro bei Austrių ir šveicarų literatūros skaityklos vadove Ilze Garda, kurio metu pristatyti nauji Latvijos universiteto mokslininkų leidiniai.

Birželio 16 d. architektūros istorikas dr. Marius Daraškevičius skaitė paskaitą „Panemunės pilis: Eperješų renesansinės pilies (1604–1610) transformacija Gelgaudų valdymo periodu (1759–1832)“, paskelbtas jos vaizdo įrašas.

Birželio 21 d. istorikė prof. Dalia Leinartė skaitė paskaitą, kurioje pristatė savo naują monografiją „Neplanuotas gyvenimas: šeima sovietmečio Lietuvoje“, paskelbtas paskaitos vaizdo įrašas.

Liepa Liepos 17 – rugpjūčio 25 d. veikė paroda „Miestas albume: sostinės įvaizdžio ženklai (XIX–XXI a.). Iš Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos fondų“, skirta Vilniaus miesto įkūrimo 700-osioms metinėms. Jos pagrindu parengta ir virtuali paroda.

Liepos 17 – rugpjūčio 25 d. veikė mažoji paroda „Vilnius vokiečių karių atvirėliuose“, parengta iš Pauliaus Glibausko Bibliotekai dovanotų atvirėlių.

Liepos 17 – spalio 31 d. Gamtos tyrimų centre veikė LMA Vrublevskių bibliotekos parengta paroda „Čia Baltija, čia Lietuva“, skirta akademiko Vytauto Gudelio 100-osioms metinėms. Rugsėjo 7 d. vyko jos pristatymas.

Rugpjūtis Rugpjūčio 8 d. vyko teologo prof. kunigo Romualdo Dulskio knygos „Pasivaikščiojimai su Liezi: žmogaus pašaukimo slėpinys daoistinėje pasaulėjautoje“ pristatymas. Rugpjūčio 16–19 d. Švedijoje, Lunde, vykusiame XXII Tarptautinės heraldikos akademijos kolokviume „Heraldika ir teisė“ dr. Justina Sipavičiūtė skaitė pranešimą „Lietuvos Statutai – antspaudai – heraldika“.

- Rugsėjis** Rugsėjo 4 d. paskelbta virtuali paroda „Vilniaus lietuvių periodinė spauda: pirmasis dešimtmetis (1904–1914)“.
- Rugsėjo 4 d. Vilniaus universiteto Gyvybės mokslų centro mokslininkas dr. Gytis Dudas skaitė paskaitą „Genominė epidemiologija šiuolaikinių protrūkių fronto linijose“, paskelbtas jos vaizdo įrašas.
- Rugsėjo 9 d. paskelbta virtuali paroda „10 punktų apie Vladislavą Sirokomlę“, skirta poeto, vertėjo, publicisto Vladislavo Sirokomlės gimimo 200-ųjų metų sukakčiai.
- Rugsėjo 15 d. Pakretuonėje vykusiame Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos organizuotame tradiciniame atminties institucijų dokumentų restauratorių seminare Edita Keršulytė pristatė LMA Vrublevskių bibliotekos Dokumentų konservavimo ir restauravimo skyriaus veiklą 2022–2023 metais.
- Rugsėjo 23 d. Klaipėdoje vykusią Liuteroniškos kultūros dienų renginyje-diskusijoje „Trys pasakojimai apie lietuvių kalbą, Šv. Jono bažnyčią ir religinę toleranciją Memelyje“ dr. Kotryna Rekašiūtė skaitė pranešimą „Tai, kas liko paraštėse: dvasininkų dalyvavimas Prūsijos masonų ložėse ir jų lituanistinė veikla“.
- Rugsėjo 29 ir spalio 2 d. LMA Vrublevskių bibliotekos Dokumentų konservavimo ir restauravimo skyriuje vykusiame teoriniame-praktiniame seminare Lietuvos atminties institucijų specialistams dr. Aušra Čiuladienė skaitė pranešimą „Paraprint OL60 taikymas jautrių vandeniui objektų plovimui“.
- Spalis** Spalio 12 – 2024 m. kovo 30 d. Vilniaus universiteto bibliotekoje veikė senųjų dokumentų paroda „Liepsnojęs nuo Dievo ir Dievui – 400 metų Šv. Juozapato kankinystei“, kurios viena iš partnerių – LMA Vrublevskių biblioteka.
- Spalio 19–20 d. Vilniaus universitete vykusioje tarptautinėje mokslinėje konferencijoje „Periodika ir besikeičianti visuomenė. Lietuvos periodinės spaudos 200 metų jubiliejus“ pranešimus skaitė dr. Rima Cicėnienė („Nespaustuvinė periodika Vrublevskių bibliotekoje: ką Lietuvos leidybos istorijai pasakoja rinkinys?“) ir dr. Birutė Railienė („Pirmasis satyrinis laikraštis Vilniuje ir jo palikimas: *Wiadomości Brukowe* (1816–1822)“).
- Spalio 27 d. dr. Sigitas Narbutas dalyvavo Lietuvos mokslų akademijoje vykusiose prof. Pietro Umberto Dinio monografijos „Aliletoescur“ knygos sutiktuvėse.
- Spalio 27 d. paskelbta virtuali paroda „Vilniaus Rusų kapinės XIX–XX a. sandūroje. Rašytiniai ir ikonografiniai šaltiniai LMA Vrublevskių bibliotekoje“.
- Lapkritis** Lapkričio 17 d. paskelbta virtuali paroda „Vilniaus cechai XV–XIX a. dokumentuose“, skirta Vilniaus 700 metų jubiliejui.
- Lapkričio 22 – 2024 m. kovo 31 d. Vilniaus paveikslų galerijoje veikė paroda „Nepažintas senųjų knygų pasaulis: Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės didikų paveldas Vilniaus bibliotekose“, kurios organizatorė ir viena iš rengėjų – LMA Vrublevskių biblioteka. Parodą papildė 2024 m. sausio 18 d. paskelbtas dr. Almos Braziūnienės vaizdo pasakojimas „Bibliofilija Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje“.
- Lapkričio 29 d. Vilniuje, Prancūzų institute, vyko kasmetiniai Andriaus Sniadeckio skaitymai, kuriuose dr. Birutė Railienė skaitė pranešimą „Andriaus Sniadeckio kelias į Vilniaus universitetą“. Viena iš skaitymų rengėjų – LMA Vrublevskių biblioteka. Gruodžio 12 d. paskelbtas renginio vaizdo įrašas.
- Lapkričio 29 d. paskelbta virtuali paroda „Vilniaus lietuvių periodinė spauda: pirmasis dešimtmetis (1904–1914)“.

Lapkričio 29 d. dr. Alma Braziūnienė dalyvavo Vilniaus universiteto bibliotekoje vykusiame knygos „Žemaičių daktaras Faustas: Jurgio Ambraziejaus Pabrėžos bibliotekos kilmė, raida ir paveldas“ pristatyme.

Gruodis Gruodžio 1 d. Vilniaus universiteto Gyvybės mokslų centro doktorantė Dovilė Šimkutė skaitė paskaitą „Internetas ir jo įtaka mūsų smegenims“, paskelbtas jos vaizdo įrašas.

Gruodžio 4 d. paskelbta virtuali paroda „Heinrichas Teodoras fon Šionas – nepažintas lietuvininkų globėjas“, skirta lituanistikai nusipelnusio Prūsijos valstybės tarnautojo, Rytų ir Vakarų Prūsijos vyresniojo prezidento 250-osioms gimimo metinėms.

Gruodžio 6 d. Lietuvos kultūros tyrimų instituto doktorantė dr. Ina Kiseliova-El Marassy skaitė paskaitą „Kova prieš šiuolaikybę: XX a. tradicionalizmas Lietuvoje ir pasaulyje“. 2024 m. sausio 19 d. paskelbtas paskaitos vaizdo įrašas.

Gruodžio 15 d. paskelbta virtuali paroda „Žaliojo tilto vaizdai – Vilniaus istorijos liudytojai“, skirta Vilniaus 700-osioms metinėms.

Gruodžio 15 d. Rūta Sketerskytė ir Milda Baronaitė skaitė paskaitą „Psichologiniai terminai socialinėse medijose ir psichologo kabinete“, paskelbtas jos vaizdo įrašas.

Parengė LORETA GLEBAVIČIŪTĖ

Įteikta 2024 m. liepą